

NYDYR KING

Landbruksavdelingen
Klima- og miljøavdelingen
Reindriftsavdelingen

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

04.02.2026

PROGRAM

- 09:00 Velkommen ved Landbruksavdelingen
- 09:05 Innledning om nydyrkingsforskriften med rundskriv v/ Landbruksavdelingen
- Kort om relevante vurderingstema, konsekvensutredning, bruk av vilkår, oppfølging av brudd på nydyrkingsforskriften
- 09:30 Nydyrking hensynet til naturmangfold og forurensning v/ Klima og miljøavdelingen
- Trua naturtyper og trua arter
 - Vannforskriften, inngrep i vassdrag og avrenning
- 10:20 Beinstrekk
- 10:30 Nydyrking og hensynet til reindrifta v/ Reindrifftsavdelingen
- Reinbeiter, trekkleier, aktuell vilkårssetting, konsultasjonsplikt
- 11:00 Diskusjon
- 11:30 Oppsummering og avslutning

Nydyrkingsforskrifta med rundskriv

Ingrid Reiersen

Landbruksavdelinga

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

04.02.2026

Introduksjon om forskrifta

➤ Føremål

➤ Definisjonar

- Opparbeiding av udyrka areal til overflatedyrka eller fulldyrka areal
- Opparbeiding av jordbruksareal som har vore unytta i over 30 år til overflatedyrka eller fulldyrka areal
- Planering, djuparbeiding, drenering av udyrka eller overflatedyrka areal reknast som fulldyrking
- Opparbeiding av innmarksbeite til overflatedyrka eller fulldyrka jord reknast også som nydyrking
- Opparbeiding av udyrka areal til innmarksbeite fell utanom forskrifta, men kan vere omfatta av andre regelverk

➤ Godkjenning

- Berre etter godkjent plan
- Ikkje iverksett etter tre år → tillatinga fell bort
- Søkjer sitt ansvar å skaffe tillatingar etter anna regelverk → forvaltninga har rettleiingsplikt

➤ Vegetasjonssoner mot vassdrag

- Vassdrag med årssikker vassføring: minimum 6 m
- Vassdrag utan årssikker vassføring: minimum 2 m

Saksbehandling

§ 7. Søknad om godkjenning av plan for nydyrking

SKAL

- Kart over arealet
- Plan for drenering og drift
- Utgreiing av kva fordelar tiltaket vil gje

Dersom søknaden ikkje inneheld desse, må den avisast eller stillast i bero.

BØR

- Vurdering av verknaden av tiltaket
- Føreløpig vurdering av om tiltaket bør konsekvensutgreiast
- Tillatingar etter anna regelverk
- Informasjon om dyrkingsmetode

Saksbehandling

§ 9. Saksforberedelse

- Allmenn plikt til å utgreie saka → så opplyst som mogeleg
 - Kva interesser vert berørt av avgjerda?
- Søkjer sitt behov / konsekvenser for natur- og kulturlandskap
- Høyring
 - Kommunen må gjere ei vurdering om nokon/kven som bør høyrast før avgjer (t.d. Statsforvalter eller NVE)
- Befaring
 - Ikkje naudsynt i alle saker, men kan vere fornuftig for å få god innsikt i ei sak

Saksbehandling

§ 10. Vedtakets innhold

Vedtaksbrevet skal fortele kvifor søknaden vart innvilga eller avslått

Minimumskrav til vedtaket:

- Regelverket vedtaket bygger på
- Faktiske forhold lagt til grunn
- Skjønnsmessig vurdering

Krav til grunngjevinga:

- Berørte natur- og kulturlandskapsverdiar og konsekvenser
- Vilkår

Skjerpa krav til grunngjeving ved avslag – søker skal kunne klage på vedtaket

Relevante vurderingstema

- Trua arter og trua naturtyper
 - Prioriterte arter og utvalgte naturtyper
 - Kulturminner
 - Reindrift
 - Verdifulle kulturlandskap, utvalgte kulturlandskap, verdensarvområder
 - Friluftsliv
 - Økologisk tilstand til nærliggende vannforekomst, flomsoner
-
- Vektast opp mot behovet for å styrke driftsgrunnlaget
 - Det er viktig at behovet er godt begrunna frå søker
 - Kommunen kan godkjenne planen med vilkår eller godkjenne planen delvis

Bruk av vilkår

Redusere negative konsekvenser

- Breiare kantsone mot vassdrag
- Fangdam
- Minsteavstand frå nydyrkingsfelt til rovfugltreir

Konsekvensutgreiing

§ 5 Forhold av betydning for avgjerda, jf. KU-forskrifta § 10

- > 50 dekar: skal alltid vurdere KU
- < 50 dekar: KU vurderast når ein ikkje kan utelukke vesentlege konsekvensar for natur og miljø

Korleis vurdere om KU er naudsynt:

- Eigenskapane til tiltaket
- Lokalitet
- Type og omfang
- Samla verknadar

Nydyrking av myr

- AR5-klasifisering → grunn og djup myr
- Ikkje tillate
- Kommunen kan gje dispensasjon i *særlege* tilfelle
 1. Tap av anna produksjonsareal
 2. Myr er einaste dyrkingsressurs
 3. Ivareta særskilde produksjonar i myr eller på fjellgrunn
- Søknaden skal sendast på høyring til Statsforvaltaren

- Ferdiggodkjenning og rapportering → registrere tiltaket i KOSTRA
 - Kommunane skal rapportere på antal dispensasjonar gitt til nydyrking av myr

Oppfølging av brot på nydyrkingsforskrifta

- Kommunen kan kontrollere om nydyrking skjer i samsvar med tillatingar
 - Særleg prioriter saker der vilkår er sett.
- Førehandsvarsel om befaring og mogelege reaksjonar
- Statsforvaltaren skal ha varsel ved brot
- Ulike reaksjonar
 - Trekke godkjenninga attende
 - Pålegge ansvarleg å søke
 - Tvangsgebyr
 - Tilbakeføring

Gode malar på landbruksdirektoratet sine nettsider